

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE C

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Avstrija in Ogrska.

(Govor posl. dr. Šusteršiča v drž. zboru dne 17. marca.)

Visoka zbornica! G. predgovornik poslanec Axmann, je ravnokar naglašal, kako Madjari postopajo proti Hrvatom. Omenil je tudi, koliko je naša država na Balkanu izgubila svojega ugleda in vpliva.

Res je: Naša država je izgubila na trgovinskem polju, pa tudi na političnem ugledu. To pa se je zgodilo večinoma vsled mažarske gospodarske in narodne politike. (Res je!)

Toda, gospoda moja, tudi Avstrija ni brez krivde. Naše izgube na Balkanu so v zvezi z narodno politiko celokupne države nasproti Jugoslovanom. (Pohvala.) Avstro-ogrsko državo je previdnost božja sama izbrala, da igra prvo vlogo na Balkanu. Toda nespametna politika proti Jugoslovanom je našo državo potisnila z Balkana.

Na Balkanu je v večini jugoslovanski živelj. Ta pa vidi, kako naša država postopa proti svojim Jugoslovanom, Slovincem in Hrvatom, in naravna posledica je: Nobena država v Evropi nima toliko sovražnikov na Balkanu, kakor ravno Avstro-Ogrska. In ravno to mora obžalovati vsak dober Avstrijec.

Posebno pa je razburilo duhove in škodilo državi postopanje proti zgodovinskemu in v z a k o n u z a j a m č e n e m u pravu hrvaškega naroda, proti avtonomni hrvaški državi. (Pritrjevanje.)

Po tem kratkem uvodu z ozirom na besede g. predgovornika pridem k stvari.

Avstrijski parlament govori!

V priči zadnjih dogodkov na Ogrskem avstrijski parlament ne sme rok križem držati, ne sme posnemati ptica noja, ki vtakne glavo v pesek, da ne vidi in sliši nevarnosti.

Zal, da je tako delal avstrijski parlament od 1. 1867. Da so bili uspehi neugodni, to je nam vsem znano. Ako se sedaj ne ga-

nemo, potem opustimo misel, da bi se izboljšale razmere.

Kako pa postopa gospodujoča stranka na Ogrskem skoraj že 40 let? Sklicuje se vedno na ljudsko voljo. Ta ljudska volja pa je fikcija in ni istinita.

Kako se naj branijo dedne habsburške dežele! Ali naj vso skrb prepustimo vladi? Vsa čast osebnim vrlinam naših ministrov, vse priznanje njihovemu znanju in sposobnosti, toda končno so le uradniki, služabniki [svojega gospoda, izvrševalni organi višje volje. Kaj naj storé ti ministri, ako je merodajna volja prisiljena že določila gotovo smer?

Ministri morejo skočiti s tarpejske pečine (Veselosť), toda premeniti ne morejo ničesar, ker imajo pač dobro voljo, znanje in izkušnje, nimajo pa politične moči nasproti ogrskemu parlamentu in ogrskemu kralju (Pritrjevanje). Naša vlada ni političen faktor, ki odločuje. Proti sili se moremo braniti le s silo. V to pa je v prvi vrsti poklican avstrijski parlament. Sicer tudi avstrijski parlament ne izraža ljudske volje, toda realen politik računa z razmerami. Danes je avstrijski parlament edini ustavni faktor, ki je poklican, da se ustavi ogrskemu parlamentu ter na merodajnem mestu ustvari ravnotežje, ki je potrebno, da zabranimo enostranske odredbe, ki so bile že večkrat usodepolne za državo in za avstrijske dežele. Avstrijski parlament naj se ogrskemu parlamentu postavi po robu. (Tako je!) To pa o pravem času, preden so dozorele stvari. Zato priporočam predlog poslanca dr. pl. Derschatte, četudi ne pričakujem Bog ve kaj od odseka in našega parlamenta.

Naš parlament je že po svoji sestavi nesposoben, da bi mogel vplivati na zgodovinski razvoj države. Ta naloga ostane bodočemu parlamentu, oziroma dinastiji. (Tako je!)

Gospodje! Danes smo na koncu zgodovinskega razvoja avstro-ogrske nagodbe

iz 1. 1867. Ta nagodba se je danes preživela. Naša dolžnost je, da ne prevzamemo novih bremen. (Pritrjevanje.) To mora zaščititi naš parlament. Če vlada, kakor je danes izjavil min. predsednik baron Gautsch, stori svojo dolžnost, vzamemo to hvaležno na znanje in bodimo veseli, ako vlada to tudi stori. (Tako je!)

Ogri se ne bodo ločili!

Mogoče je, da vsled našega odločnega nastopa morda začasno nastane personalna unija. Jaz sicer tega ne verujem, ker dinastija — če tudi je prijetljiva — ne more doveliti personalne unije, dokler ima v rokah potrebno moč, in to še ima danes.

Treba pa je pomisliti, da se iz raznih vzrokov O g r i ne morejo ogrevati za personalno unijo. — Gospodarske posledice za O g r e bi bile slabe, ako se razdruži carinsko ozemlje. Znano je, da je bilanca carinske skupnosti z a O g r e a k t i v n a, z a n a s p a s i v n a.

So pa tri vprašanja, tri važne točke, ki ne govoré za O g r e. To sami dobro vedo. Prvi so troški za samostojno armado.

Ne smemo prezreti, da mi na podlagi kvotnega ključa in carinskih dohodkov na leto plačamo okoli 60 milijonov kron za ogrske polke. Ako se torej ločimo, bodo morali Ogri na leto samo za vojake več plačevati 60 milijonov.

Dalje hočejo Ogri imeti dveletno vojaško službo. To bode zopet troške pomnožilo za nekaj milijonov. Ako pa se razdeli armada, imeli bomo močnejšo avstrijsko in slabejšo ogrsko armado. Zato bodo Ogri izkušali pomnožiti svoje armado, da bode enaka avstrijski. To zopet pomnoži ogrske troške. In končno hočejo Ogri imeti svojo mornarico. Zato bodo Ogri imeli na leto najmanj 100 milijonov več troškov. Dalje pa treba tudi pomisliti da Ogri danes nimajo dovolj častnikov za ogrske polke.

Sedaj pa prideta še dve vprašanji na vrsto. Kaj pa bode s Hrvaško in z Bosno?

Hrvaška je po besedilu pragmatične sankcije popolnoma samostojna in Ogrski enakovredna kraljevina. (Poslanec Biankini: In tudi po nagodbi.) Da, tudi po nagodbi med Ogrsko in Hrvaško iz 1. 1868. Hrvaški politiki dobro vedo, da dobi Hrvaška svojo samostojnost in prostost v trenutku, ko se razbije nagodba med Avstrijo in Ogrsko iz 1. 1867. Hrvaška postane samostojen faktor in si more s svojim kraljem sama določiti svojo usodo, svoje državnopravne stališče (Pritrjevanje.) To Ogri dobro vedo. Zato so bili jako razburjeni, ko se je nedavno hrvaški, ogrski vladi prijazni politik (dr. Tomažič) v razgovoru s cesarjem skliceval na zgodovinska prava hrvaške kraljevine. (Tako je!) Krona ima torej močne karte v rokah proti ogrskim zahtevam.

In kako je z Bosno in Hercegovino? Ali naj se razdeli v razmerju 70 : 30? Tu imajo pravico govoriti tudi evropske vele-sile. Po členu XXV. berlinske pogodbe je naša država dobila mandat, da zasede Bosno in Hercegovino. To pravico je dobila „avstro-ogrska“ monarhija.

Ako pa se monarhija razdeli v dva dela, potem nivedeč pravnega subjekta, ki jedobil pravico, zasesti Bosno in Hercegovino. Zato bi bosansko vprašanje povzročilo mednarodne prepire. Vsaj „de jure“ je to mogoče. Torej za O g r e vedno nove ovire in težave, ko bi se hoteli ločiti od nas.

Gotovo bi ogrski politiki prišli danes v največjo zadrego, ko bi jim vladar ponudil personalno unijo, ko bi Hrvatje zahtevali svoje pravice in bi se krona sama morala odločiti glede Bosne in Hercegovine.

Ogri bi bili brez orožja, brez obrambe. Zato trdim, da ima krona še vedno moč v rokah nasproti O g r o m. In to moč more krona vedno uporabiti proti mažarskim zahtevam.

Mažari dobro vedo, da je personalna unija d v o r e z e n m e č. Zato imajo vedno dva programa: Teoretičen in praktičen.

LISTEK.

Pismi z juga.

Z a d e r, 19. marca.

Silno važno vprašanje je sprožil „Narodni list“ v svoji zadnji številki. Za izseljence se dozdaj v Dalmaciji ni nihče brigal. Svoj čas je mladi duhovnik dr. Miličević študiral to vprašanje, a prerano nad njim se zaprl grob je ustavil njegovo delo. Na vsak način je pametno, da se tudi v Dalmaciji, ki ogromno število svojih sinov in hčerâ pošilja leto za letom na tuje, organizuje izseljensko varstvo. Ne kaže pa ustanavljati posebnega društva, ker bi to nikakor ne zmoglo svoje naloge. Najbolje bi bilo, ko bi se tudi v Dalmaciji ustanovila podružnica Rafaelove družbe. Morda bi se lahko to napravilo po posredovanju slovenske, tembolj, ker gre večina Dalmatincev preko Trsta v širni svet.

Seveda bi bilo treba trdne organizacije hrvaške tudi v krajih, kamor se izseljujejo Dalmatinci. Tudi tu bi bilo najbolje ko bi se združili Hrvatje s Slovenci.

Krepko in pošteno se bojuje „Narodni list“ proti grdim napadom na poslanca Biankinija zavoljo njegovega govora o avstrijski mornarici v državnem zboru. Zlasti krepko naklesti mladega liberalnega doktorja J. Tartaglia, ki je v hrvaškem „Pokretu“ napadel Biankinija. Pravi mu med drugim: „To človeče, ki niti čaše vode še ni žrtvoval za svoj narod, je tako brezobrazen, da napada celo dalmatinsko zastopstvo na Dunaju, celi klub Hrvatov in Slovencev, ker so njegovi člani odobraval govore poslanca Biankinija. Predrznost ima, očitati ultra-avstrijanstvo članom tega kluba, ki so do večeraj junaško vodili ljuto obstrukcijo proti avstrijskemu ministru, in se ga tudi vrgli.

Mož, neodvisen, kakor je poslanec Biankini, ki je celo življenje preživel na braniku hrvaških pravic in si znal pridobiti spoštovanje prijateljev in sovražnikov, nima, česar bi čakal, ali sčemer bi se laskal avstrijski vladi ali komurkoli. Mi se ne potrebujemo bati za poslanca Biankinija; njegova prošlost nam jamči za njegovo bodoče delo; ni ga nam treba braniti nesramnemu blatu človeka, kakor je Tartaglia.“

Že dolgo se poteguje Dalmacija, da bi se tam ustanovila tobačna tvornica. Čudno je res: Tobaka je nasajenega v Dalmaciji 1257 ha L. 1903. se je pridelalo 17,207.360 kg. tobaka. Država je plačala zanj 2,483.994 K 87 v. Tobak je mnogo bolji, nego gališki.

Pametno bi bilo, da bi se tam, kjer se prideluje toliko najboljšega tobaka, napravila tudi tvornica.

V „Hrvatski kruni“ se bridko pritožuje neki Hercegovac, da katoličani v Bosni in Hercegovini nimajo nobene organizacije. Vsaka druga veroizpoved je tudi političsko združena, ima svoje voditelje, skrbi za svoje koristi. Katoliški Hrvati so brez vsega tega. Zato predlaga, naj se še letos zberó njihovi zastopniki in popravijo, kar je zamujenega.

Dubrovniška „Crvena Hrvatska“ nima strehe. List je odkrito priznal svoje liberalstvo. Tiska se v tiskarni, katere deleže imajo po večini duhovniki in odločni katoliški lajki. Ti so se uprli, da bi s svojo tiskarno podpirali liberalno misel. „Crvena Hrvatska“ se je zato preselila v srbsko tiskarno. Urejuje jo dr. I. de Guilli. V Dubrovniku je v dubr. hrv. tiskarni dne 19. t. m. izšel nov list „Prava Crvena Hrvatska“, ki bo v poštenem duhu obravnaval zlasti gospodarska vprašanja. Vsako soboto izide. Letna naročnina stane 5 K. Dobro dene izraziti demokratiški značaj, ki se kaže že iz prve številke. Po ti poti bo mnogo uspeha!

S o f i j a, 10. marca.

V Bolgariji se je mnogo pisalo o nabavi vagonov za železnice. Opozicijski listi so hudo napadali radi tega ministra za javna dela, Popova, čes, da je oškodoval državo. Ker Popov ni Stambulist in je le na željo kneza Ferdinanda prišel v kabinet, napadali so ga tudi nekateri vladni listi. Mnogi ugledni Stambulisti so zahtevali od ministra za notranje posle, Petkova, da odstrani Popova iz kabineta. Petkov je odgovarjal: „Ako želite, da tudi jaz odstopim, potem zahtevajte, da odstopi Popov“. To je dokaz, da knez drži Popova.

Ker pa se vlada ne naslanja na javno mnenje, marveč na kneževu zaupanje, so po deželi razni shodi proti vladi. Na shodu v Razgradu je bilo do 10.000 oseb, ki so sklenile resolucijo proti vladi. Sklenili so tudi nezaupnico zastopnikom razgradskega okraja in zahtevali, da se narodno sobranje razpusti, ker ni izraz slobodne narodne volje.

Vseučiliška mladina hoče posnemati narod. Sklicuje namreč shod, a ne proti vladi, marveč proti Rusiji. Okoli 140 dijakov je sklicalo shod, da pozdravi delo ruskih revolucionarjev ter obsodi rusko vlado. Ta poziv je iznenadil meščanstvo, ker ravno na ta dan je hotela Bolgarija proslaviti dan, ko

Gospodične
katere se žele izobraziti v šivanju
in krojnem risanju sprejema
Franja Jesih, Ljubljana
Stari trg št. 28. 20-17

Priporočam se za vsa podobarska dela
Josip Šubic 519 10-3
podobar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko.
Delo priznано. o o o o Cene nizke.

Učenec
za pekovski obrt
528 4-3 se sprejme takoj.
Več pove upravništvo „Slovenca“.

Naprodaj je
10 prav lepih in nekoliko manjših
divjih kostanjev
Natančneje se izve v Ljubljani, Tr-
novske ulice št. 17. 544 (3-2)

Letovišče „Laverca“.
Znano gostilno istotam je udano
podpisana prevzela in jo 25. t. m.
zopet odpre.
Točila se bodo fina naravna
vina različnih vrst iz Lenčeto-
vinske trgovine in pristno pivo.
Za dobro mrzlo kuhinjo in pri
pravočasni prednaročbi, tudi za
gorko se bodo skrbelo.
K obilnemu obisku se toplo
priporoča z veselo spoštovanjem
gospa **Antonija Hink.**
558 4-2 gostilničarka.

Išče se prodajalka
za specerijsko trgovino z glavno zal. tobaka.
Vstop takoj. Pogoji: dobra izpričevala in
znanje obeh strok 542 3-2
Več pove upravništvo „Slovenca“.

Lep prostor za prodajalno
555 3-2
se dá v najem pod ugodnimi pogoji v
St. Vidu pri Zaticini na Dolenjskem tik
župne cerkvi. Več se izve pri lastniku Ivanu
Končina v Gorenji vasi, p. Zatičina.

Leopold Tratnik
pasar v Ljubljani
priporoča prečastiti duhovščini
in cerkvenim predstojnikom, svojo
veliko zalogo **cerkvenih**
posod in orodja.
Slavnemu občinstvu pa elek-
trična **svetila** in druge ko-
vinske izdelke n. pr.: **križe,**
sv. razpela v raznih veli-
kostih, **podobe i. t. d.**
● Priporočam se za obila
naročila! ●
189 20-12

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejenim poročtvom
v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po
2 52-8
4 1/2 0/0
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.
Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 5.245.845.40.**
Stanje hran. vlog **K 5.089.883.14.** Denarni promet **K 23.806.306.40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238.41.**
Varnost hranilnih vlog je tudi zagamčena po zadrugnikih.
Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Po čudovito nizkih cenah se prodaja pri
I. Keber Ljubljana, Stari trg 9
1883 52-17
»Pri dobrem pastirju«
vse vrste manufakturno, sukneno, platneno in perilno blago, jagrovo
perilo, kravate, modrci itd. itd. — Potrebščine za krojače in šivilje.
Pri odkupu čez 10 kron dovolim še 5% (procent) popusta ali skonte.
Založnik e. kr. drž. uradnikov.

Knjigarna
J. Krajec nasl.
v Rudolfovem
priporoča iz lastne zaloge
spise Krištofa Šmida.

- Do sedaj so izšli sledeči zvezki:**
- I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Satt-
ner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
 - II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi
natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
 - III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. F. Flor. Hro-
vat. Mehko vezan 80, trdo 1 K.
 - IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v Gojzdu. Posl. P. Hu-
golin Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 v.
 - V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko
vezan 40, trdo 60 v.
 - VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60,
trdo 80 v.
 - VII. Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko ve-
zan 70, trdo 90 v.
 - VIII. Pirhl. — Ivan, turški soženj. — Krščanska obitelj
(družina). Posl. P. F. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 v.
 - IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor.
Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
 - X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko
vezan 60, trdo 80 v.
 - XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Posl. P. F. Hrovat.
Mehko vezan 40, trdo 60 v.
 - XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo
v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
 - XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- Spisi Krištofa Šmida se bodo nadaljevali. Name-
njeni so naši mladini ter so bili čestokrat pri-
poročeni od raznih strani. Primerni so kot darilo
ob vsaki priliki, zato je tudi na zahtevanje ve-
čemo v primerno obliko.

1122 100-76
Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z ve-
ko 400 podobami
**ur, zlatega » sre-
brnega blaga**
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna sa ure in izvorna trgovin.
Most št. 955, Celiko
gld. 250.

Franc Stupica,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 1
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.
Priporoča slamoreznic, mlatilnice, šteti-
nice, gepeljne, preše za grozdje in sadje
pluge in brane najboljše izdelke ter samoko-
nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, pe-
cinkane, asfaltrane in svinčene oevi za napeljav-
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vse-
vrst, kuhinjsko opravo, nagrobne križe, na-
kova, privijake, žage, kotle za kladje in
žganje.
Portland in Roman-cement, železnice,
šine in traverze, poljski mavci.
Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spada-
joče predmete.
Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-48 cerijskega blaga.

Odlikovan
z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l. 1904.
Dragotin Puc
tapefnik in preprogar
Dunajska oesta št. 18,
zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka, 884 45
kakor tudi pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Divji kostanji
visoki 3—4 m se dobé po
nizki ceni v grajščini
na lgu pod Ljubljano. 553

Hiša v najem.
Takoj se odda v najem hiša v Novem
Vodmatu, tik Zaloške ceste št. 19,
obstoječa iz treh sob, kuhinje in veže. Poleg
je tudi vrt. Približna š rjava 28 metrov. Odda
se za 4 leta in sicer s 1. majem. Poizve se
ravnotam 505 3-3

Pomladanska in Jesenska doba
1905. 343 40-8
Pristno brnsko blago.
En kos Mtr. 3.10 K 7, 8, 10 iz dobre
dolg, zad. za kompl. K 12, K 14 iz boljše
obleko za gosp. (suk- K 16, K 18 iz finejše
nja, hlače, telovnik) K 21 iz najboljšje
stane le
En kupon (kos) za črno salon. obleko K 20, kakor tudi
blago za površnike, turist. ločen, sviln. kamgarne razpo-
šilja po tovarniških cenah kot rečina in solidna znana
tovarniška zaloga za sukno
Siegel-Imhof v Brnu.
Vzorci zastoj in franko. Zajamč. pošiljatelj po vsoren.
Velike so prednosti, ki jih imajo odjemalci, ki dobivajo
blago direktno pri tej tvrdki na mestu tovarne.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosegajo kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 18 150-32